

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ «СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗВО»

Опитування спрямоване на вивчення думок студентів-першокурсників Волинського національного університету імені Лесі Українки щодо особливостей їхньої адаптації до освітнього процесу у ЗВО, визначення проблем, настроїв, очікувань здобувачів вищої освіти, що навчаються на першому курсі.

Опитування зніційоване адміністрацією Волинського національного університету імені Лесі Українки, реалізовано навчально-методичним відділом забезпечення якості освіти. Проводиться втретє.

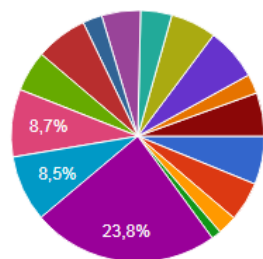
Для реалізації дослідження було використано метод онлайн-опитування. Вибір цього методу обумовлений можливістю залучити всіх здобувачів вищої освіти першого року навчання Волинського національного університету імені Лесі Українки до участі в опитуванні.

Онлайн-опитування проводилося з 31 жовтня 2023 року до 20 листопада 2023 року, до участі запрошувалися першокурсники – здобувачі освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки. Усього в опитуванні брали участь **1128** здобувачів освітніх програм, студентів різних факультетів, інститутів. Для порівняння у дужках представимо результати аналогічного опитування, яке проводилось у минулі роки у той же період навчального року.

На якому факультеті Ви навчаєтесь?

[Копіюв](#)

1 128 відповідей

- Географічний факультет;
- Медичний факультет;
- Навчально-науковий фізико-техноло...
- Факультет біології та лісового госпо...
- Факультет економіки та управління.
- Факультет іноземної філології;
- Факультет інформаційних технологій...
- Факультет історії, політології та наці...

▲ 1/2 ▼

- Факультет культури і мистецтв;
- Факультет міжнародних відносин;
- Факультет педагогічної освіти та соц.
- Факультет психології;
- Факультет фізичної культури, спорту.
- Факультет філології та журналістики;
- Факультет хімії, екології та фармації;
- Юридичний факультет

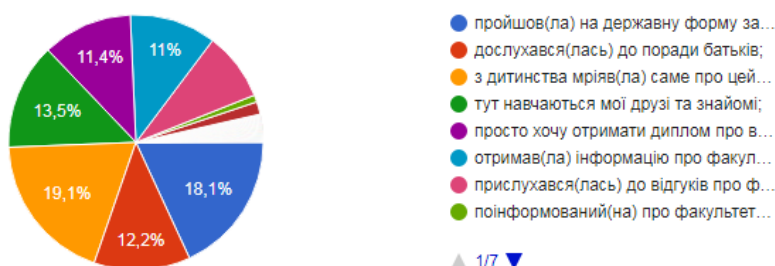
▲ 2/2 ▼

Блок 1. Мотивація щодо вступу до університету, вибору факультету, спеціальності, освітньої програми.

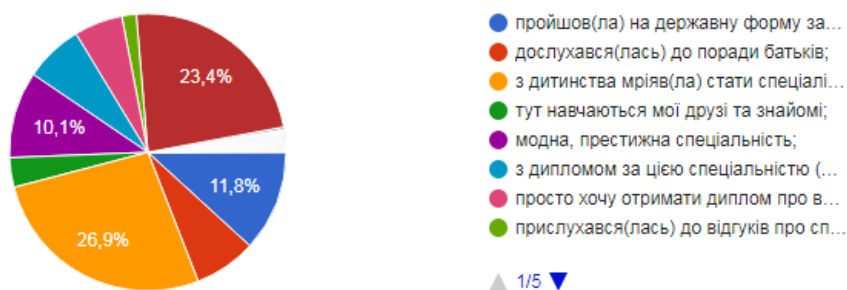
Щодо запитання: «Чому Ви обрали для навчання саме ВНУ імені Лесі Українки та факультет, де здобуваєте освіту?», то отримали такі відповіді: з дитинства мріяли саме про цей факультет (інститут) 19,1% (17,2%) опитаних, 18,1% (32,8 %) респондентів обрали варіант відповіді – «пройшов(ла) на державну форму за

сертифікатами ЗНО(НМТ)»; 12,2% (12,4%) дослухались до поради батьків; 13,5% (26,2%) респондентів відповіли: «тут навчаються мої друзі та знайомі»; 11,4% (14,2%) просто хочуть отримати диплом про вищу освіту; 11% (8,7%), тих здобувачів, хто отримали інформацію про факультет із сайту університету; 8,7% (6,7%) – прислухались до відгуків про факультет (інститут) із соціальних мереж; 6,8% (1,6%) – отримали інформацію із зовнішньої реклами (бігборди, буклети тощо); лише 0,9% – були поінформовані про факультет завдяки навчанню у МАН (Малій академії наук)». **Тобто значно зростає роль і вплив інформації про ЗВО, факультет, інститут, ОПІ із соціальних мереж та реклами.**

Траплялися ще й такі варіанти відповіді щодо мотивації вибору університету та факультету: «обирали зручне та спокійне для життя місто», «близько до дому», «приїздили з університету до школи та надали інформацію», «у ВНУ я побачила нову для себе спеціальність, яку не бачила в інших вищих навчальних закладах», «знайшла потрібну освітню програму на заочній формі навчання», «знаю від знайомих про хороших викладачів у цьому університеті», «зараз ця спеціальність дуже потрібна», «тут здобув освіту рівня бакалавра», «займаюсь діяльністю в цьому напрямку», «зацікавили дисципліни, що тут вивчають».

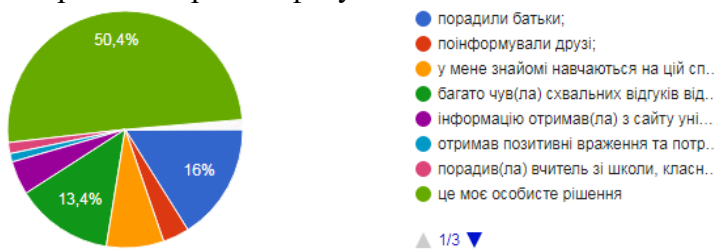

На запитання: **«Чому для навчання Ви обрали спеціальність (освітню програму), на якій навчаєтесь?»**, отримуємо наступний розподіл відповідей респондентів: 26,9% (31,7%*) – з дитинства мріяв(ла) стати спеціалістом у цій галузі; 24,3% (25%*) – спеціальність є актуальною та затребуваною на ринку праці; 11,8% (24,7%*) – пройшов(ла) на державну форму за сертифікатами ЗНО (НМТ); 10,1% (25,3%*) – модна, престижна спеціальність; 7,3% (14,6%*) – дослухався(лась) до поради батьків; 6,8% (22,3%*) – за цією спеціальністю (освітньою програмою) легко знайти роботу; 5,7%, (12,7%*) – просто хочу отримати диплом; 3,5% (10,4%*) – тут навчаються мої друзі та знайомі; 1,7% (8,1%*) – прислухався(лась) до відгуків про спеціальність у соціальних мережах; 0% (0,7%*) – поінформований(на) про факультет завдяки навчанню у МАН (Малій академії наук). *В минулі роки студенти обирали декілька варіантів відповідей, тому загальний відсоток дещо вищий, ніж 100% та позначений**

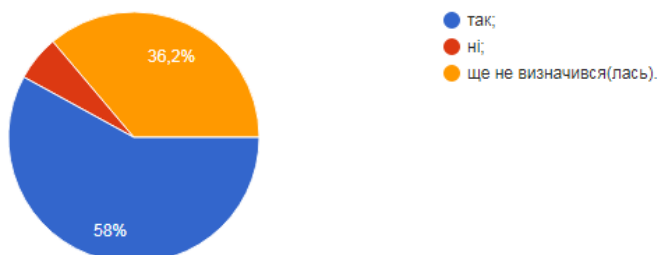

Відповідаючи на запитання **«Чию думку Ви врахували при обранні Вашої спеціальності (освітньої програми)?»**, 50,4% (68,6%) опитаних стверджують, що **«це особисте рішення»**; 16% (24,4%) – «порадили батьки»; 13,4% (10,6%), тих, хто «багато чув(ла) схвальних відгуків від різних людей про спеціальність»; 7,9% (6%) – «у мене знайомі навчаються на цій спеціальності»; 4,6% (7,1%) тих, хто «інформацію отримав(ла) із сайту університету»; 3,6% (2,1%) – «поінформували друзі»; 1,5% (3,7%) – «порадив(ла)

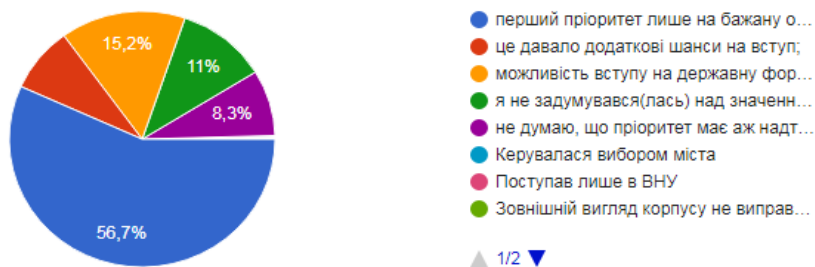
вчитель зі школи, класний керівник»; 1,2% отримали позитивні враження та потрібну інформацію під час Дня відкритих дверей на факультеті.

Що стосується запитання: «**Чи виправдалися Ваші очікування щодо навчання в університеті**», то тих, хто обирають варіант відповіді «так», – 58,% (63,7%); і майже 36,2% (31,2%) стверджують, що ще не визначилися з відповіддю на це запитання; водночас 5,9% (5,1 %) опитаних зазначають, що «ні».

На запитання: «**Чим Ви керувалися, проставляючи при вступі на певну спеціальність чи освітню програму перший пріоритет?**» 56,7% (58%) опитаних стверджують, що це спеціальність (освітня програма), на якій хотів(ла) навчатися більше за все; для 15,2% (14,1%) респондентів – це «можливість вступу на державну форму навчання»; 11% (12,7%) не задумувались над значенням пріоритету; 8,3% (8,5%) не думають, що пріоритет має аж надто велике значення»; 8,2% (8,2%) вважають, що це давало додаткові шанси на вступ.

Блок 2. Інформація про можливість вступу до ЗВО, на обрані факультети та спеціальності, освітні програми.

Про те, що «означає «**регіональний коефіцієнт**» і які переваги при вступі він надає», знали 61,4% (60,2%) і, відповідно, обрали варіант відповіді «так, звичайно, знаю, які переваги та пільги він надає»; 22,7% (22,8%) стверджують, що «ні, для мене це було не зрозуміло», і 15,9% (17%) обрали варіант відповіді «мене це не цікавило».

Щодо ролі галузевого коефіцієнта, то 52,2% (58,8%) респондентів, відповідаючи на запитання: «**Чи знали Ви про можливості, які надавав при вступі галузевий коефіцієнт**», обирають варіант відповіді «так, звичайно, і знав(ла) які переваги і пільги він надає», 33% (26%) стверджують, що «ні, для мене це було не зрозуміло». Решта – 14,8% (15,2%) говорять, що «мене це не цікавило».

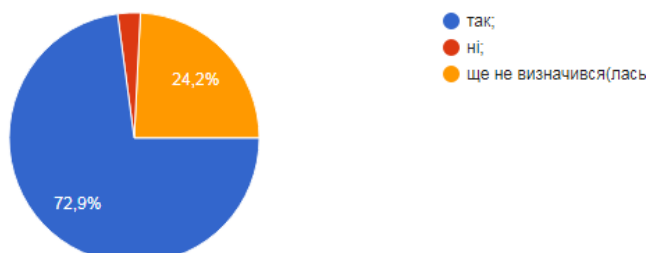

Блок 3. Соціально-психологічний клімат в університеті та студентському середовищі.

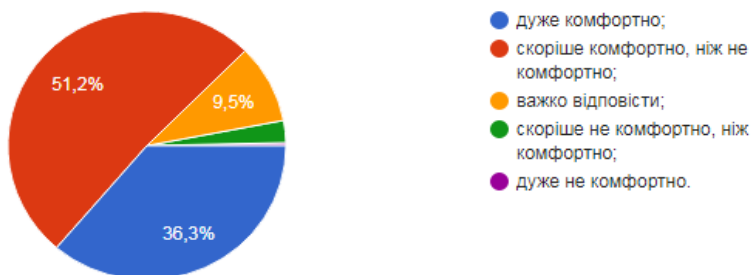
На запитання: «**Чи подобається Вам навчатися у ЗВО?**» отримали такі відповіді: 72,9% (77,9%) опитаним здобувачам вищої освіти першого року навчання подобається навчатися у ЗВО; 24,2% (19,2%) обирають варіант відповіді «ще не визначився(лась)»; кількість тих, хто обрав варіант «ні»: 2,9% (2,9%) опитаних.

Чи подобається Вам навчатися у ЗВО?

1 128 відповідей

Щодо питання: «**Наскільки комфортно Ви почуваетесь в університеті?**», то відсоток опитаних, що відчуваються у ЗВО «дуже комфортно», – 36,3% (43,4%); далі відповіді розподілились таким чином: 52,1% (46,4%) відчуваються «скоріше комфортно, ніж не комфортно»; 9,5% (7,7%) – вагаються з відповіддю, 2,1% відчуваються «скоріше не комфортно, ніж комфортно», а варіант: «дуже не комфортно» обрали 0,4% опитаних.

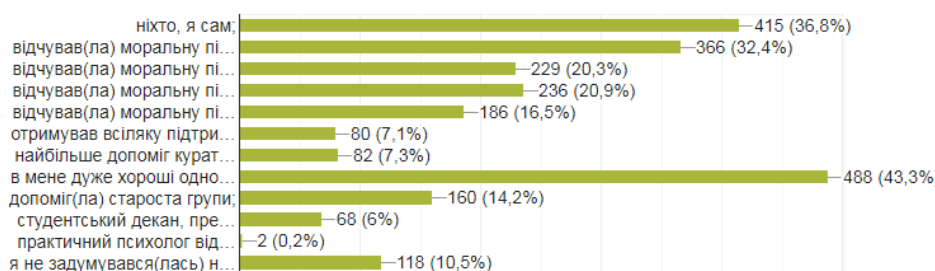

Щодо **адаптації здобувачів освіти до навчання в університеті**, то 31,3% (35,8%) опитаних стверджують, що «адаптація пройшла достатньо легко»; 30,9% (32,7%) опитаних здобувачів відповіли, що «особливих проблем, труднощів не виникало»; 14,7% (10,9%) «відчували деякі незручності»; 11,1% (11,6%) обирають варіант відповіді: «як на мене, я ще не повною мірою адаптувався(лась) до навчання в університеті, процес адаптації у мене ще не завершений»; «не задумувались над цим питанням 5,9% (4,8%)».

першокурсників та адаптуються до навчання «зі значними труднощами» 5,5% (4,1%) опитаних. Отже, **адаптація ЗО до навчання в університеті ускладнюється.**

На запитання: «Хто Вам допоміг адаптуватися до університетського середовища?» першокурсники відповідали так: «у мене дуже хороші одногрупники, вони допомагали, у разі потреби, розібратися в усіх питаннях» – 43,3% (47,5%), «ніхто, я сам» – 36,8 (35,6%), «відчував(ла) моральну підтримку з боку батьків» – 32,4% (27,4%), «відчував моральну підтримку, бажання допомогти від викладачів університету» – 20,3% (29,7%), «найбільше допоміг куратор групи» – 27,9% (21,7%), 16,5% відчували моральну підтримку від студентів старшокурсників, «допоміг(ла) староста групи» – 14,2% (15,7%), «отримував всіляку підтримку та сприяння зі сторони адміністрації (деканату) факультету» – 7,1% (15,2%), «студентський декан, представники студентського самоврядування» – 6% (7,4%), «практичний психолог відділу молодіжної політики та соціальної роботи» – 0,2 % (0,3%) і «я не задумувався(лась) над цим питанням» – 10% (6,2%) опитаних.

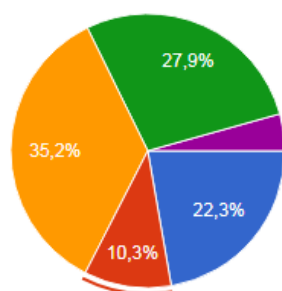
На запитання: «Який, на Вашу думку, рівень сформованості колективу Вашої групи?» 52,5% опитаних вважають, що згуртований, 42% – що більше згуртований, ніж не згуртований, і 5,1% вважають, що колектив не згуртований.

Блок 4. Особливості освітнього процесу в ЗВО.

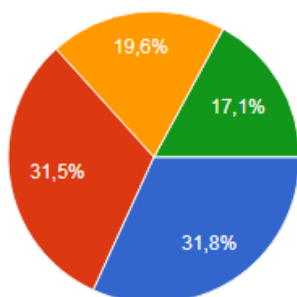
На запитання «Як Ви сприймаєте необхідність навчатися дистанційно або у змішаному форматі?» 35,2% (36,6%) сприйняли необхідність навчатися дистанційно «у цілому позитивно, дистанційне навчання – це теж навчання, як треба, то треба»; **значно знизився відсоток тих, хто вважає, що «у дистанційному навчанні теж є свої плюси та переваги для студента»: 27,9% (36,2% у 2022 р. і 53,3% у 2021 р.);** тих, хто обирають варіант відповіді: «негативно, вважаю, що дистанційне навчання – це не навчання», – 10% (12%) та **відсоток тих, хто віддає перевагу очним заняттям, збільшився – 22,3%**

(12,1% у 2022 р. і 5,5% у 2021 р.). Не задумувались над цим питанням 4,3% (3,4%) першокурсників.

- для мене це дуже складно, все-таки я віддаю перевагу очним заняттям;
- негативно, вважаю, що дистанційне навчання – це не навчання;
- в цілому позитивно, дистанційне навчання – це теж навчання, як треб...
- у дистанційному навчанні теж є свої переваги для студента;
- я не задумувався(лась) над цим питанням.

Щодо індивідуальної освітньої траєкторії, то значна частина опитаних з цим терміном ще не знайомі і його ще потрібно пояснювати першокурсникам. Адже, відповідаючи на запитання: «**Чи знаєте Ви про можливість створити індивідуальну освітню траєкторію?**», традиційно третина 31,8% (26,9%) відповіли: «так, звичайно» і майже 31,5% (30%) – «вперше чую», 19,6% (21%) – знають про можливість скористатися таким інструментом, але ще не було нагоди. Водночас взагалі не задумувались над цим питанням 17,1% (17,2%) опитаних.

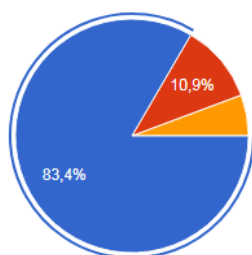

- так, звичайно;
- ні, вперше чую;
- я знав(ла) про можливість скористатися таким інструментом, але ще не було нагоди;
- я не задумувався(лась) над цим питанням.

Переважна більшість першокурсників, а саме – 83,4% (84%), знають, що здобувач вищої освіти може на власний розсуд обирати частину дисциплін, лише 10,9% (10%) не знають про це, 5,7% (5,2%) вагаються з відповіддю.

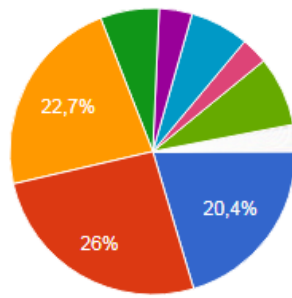
Чи знаєте Ви, що здобувач вищої освіти може на власний розсуд обирати частину своїх дисциплін?

1 128 відповідей

- так;
- ні;
- важко відповісти.

Отримавши статус студента, здобувачі вищої освіти першого року навчання вказують на такі значимі інновації у своєму житті: «навчання на платформі Moodle; Microsoft Teams» – 26%; великий обсяг навчального матеріалу для самостійного опрацювання – 22,7%; «модульно-рейтингова система» – 20,4%; «необхідність самостійно приймати рішення, брати на себе відповідальність» – 7,9%; «особливості самостійного життя, окремо від батьків» – 6,6%; «невміння організувати свій час» – 6,6%; «проживання в гуртожитку» – 3,7%; «спілкування в студентському колективі» – 3% опитаних. Усе перераховане обрали 5% опитаних та декілька студентів відповіли: «нічого нового».

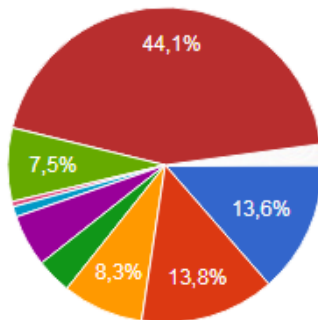

- модульно-рейтингова система;
- навчання на платформі Moodle; Micr..
- великий обсяг навчального матеріал.
- невіміння організувати свій час;
- проживання в гуртожитку;
- особливості самостійного життя, окр..
- спілкування в студентському колект..
- необхідність самостійно приймати рі.

▲ 1/5 ▼

Блок 5. Проблеми студентського життя та способи їх вирішення.

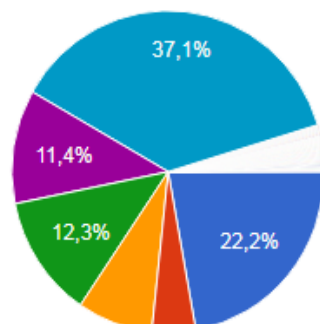
Не мають проблем з навчанням 44% опитаних. У навчанні студенти першого року навчання зіткнулися з такими труднощами: недостатність шкільної підготовки – 13,8%, складна програма навчання – 13,6%; незручний розклад занять – 8,3%; недостатньо навчально-методичних матеріалів (підручники, посібники тощо) – 5,3%; недостатньо інформації про студентське життя – 3,6%; робота на платформах Moodle; Microsoft Teams – 7,5%; конфлікти з викладачами – 1,1%; конфлікти з одногрупниками – 0,5%; деякі студенти мають проблеми, пов'язані з браком часу.

- складна програма навчання;
- недостатність шкільної підготовки;
- незручний розклад занять;
- недостатньо інформації про студент..
- недостатньо навчально-методичних...
- конфлікти з викладачами;
- конфлікти з одногрупниками;
- робота на платформах Moodle; Micr...

▲ 1/5 ▼

Окрім навчання студенти першого року навчання зіткнулися з такими труднощами: брак коштів – 22% (30%); необхідність пошуку роботи – 12,3% (20%), проблеми адаптації до нових умов життя, до нового побуту – 11,4% (19,3%); необхідність самостійно приймати рішення – 4,5% (12%), «мені важко зав'язувати знайомства, знаходити спільну мову з новими людьми» – 7,8% (12%). Траплялись відповіді: «Все перелічене» та «Нічого з переліченого». Не задумувались над цим питанням 37% (33%) опитаних.

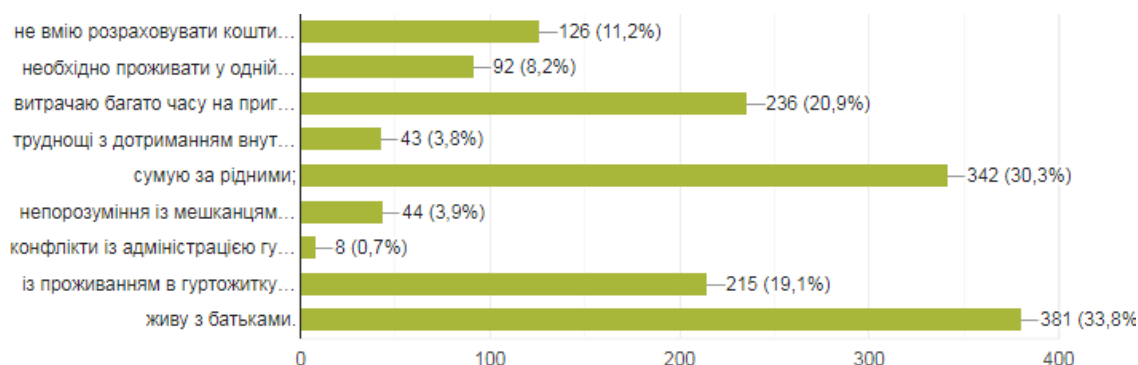

- брак коштів;
- труднощі з самостійним прийняттям...
- мені важко зав'язувати знайомства,...
- необхідність пошуку роботи;
- проблеми адаптації до нових умов ж...
- я не задумувався(лася) над цим пит...
- Паралельно працюю
- поєднання навчання з роботою

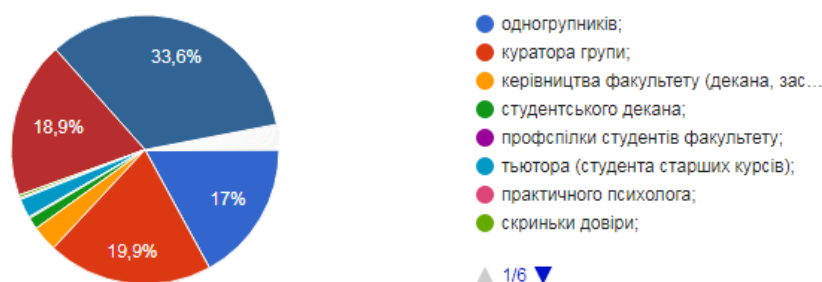
▲ 1/8 ▼

Третина першокурсників проживає з батьками. Серед студентів, які проживають у гуртожитку, 19,1% (18,4%) опитаних зазначили, що «із проживанням у гуртожитку проблем немає», однак певна кількість першокурсників зіткнулися з таким: «сумую за рідними» – 30,3% (11,3%); «не вмію розраховувати кошти на проживання та інші потреби» – 11,2% (7,2%); «необхідність проживати у одній кімнаті з іншими

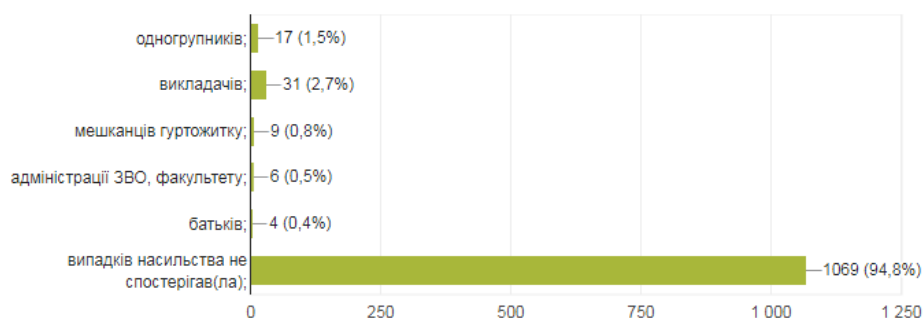
студентами» – 8,2% (5,8%); «бувають непорозуміння із мешканцями гуртожитку» – 3,9% (5,3%); «витрачаю багато часу на приготування їжі, прибирання, піклування про себе» – 20% (4,7%); «змушений(на) дотримуватися внутрішнього розпорядку життя в гуртожитку» – 3,8% (3,5%); конфлікти із адміністрацією гуртожитку вирішуються, про що свідчить позитивна динаміка цього показника – 0,7% (1,7%).

Більшість опитаних студентів будуть вирішувати проблеми самостійно – 33,6% (51%); інші звертаються перш за все до: куратора групи – 19,9% (37,6%), батьків – 19% (28%), до одногрупників – 17% (32%), тьютора (студента старших курсів) – 3,2%, керівництва факультету (декана, заступника декана) – 3,1%; до студентського декана – 1,4%; 0,2% опитаних звернуться до практичного психолога.

Відповідаючи на запитання: «Чи спостерігали будь-які форми насильства (моральне, фізичне, сексуальне тощо) по відношенню до Вас?», 94% (82%) опитаних «випадків насильства не спостерігали», з тиском від «викладачів» зіткнулися 2,7% (2,5%) респондентів, одногрупників – 1,5% (1,4%), адміністрації ЗВО, факультету – 0,5% (0,5%), «мешканців гуртожитку» – 0,8% (1,6%), батьків – 0,4% (0,6%).

Блок 6. Оптимізація навчання в університеті: проблеми та пропозиції.

Серед причин, які сповільнюють адаптацію до навчання в університеті, були названі такі: напруга, втома від занять – 19,8%; власна неорганізованість – 18,1%; психологічний стан – 12,5%; необхідність працювати – 9,8%; позанавчальна активність – 5,4%; невдало обрана спеціальність – 1,8%; стан здоров'я – 4,6%; слабка шкільна підготовка – 4,9%; фінансові труднощі – 3,8%; завищені вимоги викладачів – 3,8%;

складність навчання за освітньою програмою – 3,1%; житлові умови – 1,4%; брак навчальної літератури – 1,7%; неприємне оточення у групі – 0,5%; проблеми в родині – 0,4%.

Серед першокурсників **половина (50,9%) до вступу у ЗВО проживали у Волинській області**; зокрема, 26% – у місті Луцьк, у Рівненській області – 13,3%, Львівській області – 3,6%; іншій області – 4,3%, є внутрішньо переміщеною особою – 2% опитаних.

Пора студентства – це не лише навчання, але і розвиток власних здібностей та талантів, самореалізація у різних напрямках. **Серед напрямів, які цікаві першокурсникам**, традиційно найпопулярнішими були такі варіанти відповідей: спорт, танці, музика, психологія, вивчення іноземних мов, саморозвиток, самореалізація, наукова робота, курси ораторства, творча діяльність, досконале володіння офісними (комп'ютерними) програмами, тренінги, навчальні екскурсії, організація різних заходів за участі студентів усього факультету, волонтерство, конференції онлайн/офлайн, зустрічі з цікавими спікерами, успішними людьми та відомими політичними діячами, відвідування заходів і театру, подорожі для розширення кругозору, активне студентське життя, знайомства та спілкування з новими людьми, змістовне проведення дозвілля, благодійні ярмарки.

Значна частина опитаних першокурсників не надали пропозицій щодо покращення освітнього процесу: «Освітня діяльність мене в цілому влаштовує», або здобувачі «не визначились з відповіддю». Усього отримано пропозиції від третини респондентів. **Серед пропозицій щодо покращення освітньої діяльності були такі:** збільшення інтерактивних завдань на практичних, гнучкий розклад занять; більш активніше подавати інформацію про життя університету (оголошення) в соцмережах; більше практичного матеріалу, в тому числі і на лекціях; збільшення кількості тренінгів, факультативів, лекцій цікавих людей та практиків; читацькі клуби, інші гуртки, де молоді люди з однаковими інтересами, здібностями могли б поспілкуватися; більше проводити інтелектуальних заходів.

ПОРТРЕТ ПЕРШОКУРСНИКА:

- Максималіст.
- Більш самостійний, умотивований, більшість проблем вирішує самостійно. А, можливо, не знає, що може скористатись допомогою від інших.
- Інформацію отримує із соціальних мереж, хоча враховує думку оточення.
- Думає про можливості самореалізації, майбутнього працевлаштування, орієнтується на сучасному ринку праці.
- Прагматичний.
- Швидко адаптується до освітнього середовища, хоча у порівнянні з результатами опитування у минулому році, адаптація ЗО до освітнього процесу ускладнюється. Це, зокрема, пов'язане з тим, що вступники довгий час (майже 4 роки) не мали можливості навчатися в очному режимі, не вміють налагодити живе спілкування, отже, потребують відповідної допомоги.

– Цінує горизонтальні зв'язки, зокрема, спілкування із ровесниками, але не завжди серед тих, з ким комунікує студент, хто поруч із ЗО, – представник студентського самоврядування. («лідером» треба навчитися бути, отже актуальною залишається Школа студентського лідерства, Школа комунікації, тренінги з проєктного менеджменту, тайм-менеджменту, проєктування і організації суспільно-важливих заходів.

– Сучасний першокурсник прагне до комфортного, активного, цікавого, наповненого корисними справами життя.

– Усвідомлює недоліки, недостатній рівень особистого культурного розвитку (це і питання дозвілля, організації вільного часу, фізичного розвитку, гігієни, етикету, культури спілкування тощо).

Пропозиції деканам факультетів, директорам інститутів, завідувачам кафедр, гарантам ОП, кураторам академічних груп, органам (представникам) студентського самоврядування:

– Обговорити результати онлайн-опитування «Соціальна адаптація студентів-першокурсників до освітнього процесу у ЗВО» з кураторами академічних груп, представниками студентського самоврядування.

– Долучати органи студентського самоврядування до перегляду, громадського обговорення ОП, до профорієнтаційної роботи, до розбудови та покращення внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, до творення позитивного іміджу ВНУ імені Лесі Українки.

– Розробити заходи з розвитку мотивації до майбутньої професійної діяльності, саморозвитку, самореалізації. Запланувати та практикувати щомісячне проведення гостьових лекцій, навчальних екскурсій на підприємства, в установи, фірми, ЗЗСО, тренінги щодо майбутнього кар'єрного шляху тощо.

– Активізувати роботу кураторів академічних груп на усіх факультетах, в інститутах.

– Кураторам академічних груп на I курсі ознайомити здобувачів освіти із нормативно-правовою базою університету, із правами і обов'язками здобувачів освіти ВНУ імені Лесі Українки (зокрема щодо можливості внести пропозиції до ОП, до змісту ОК, створити індивідуальну освітню траєкторію, вибрати ОК, реалізувати академічну мобільність, вирішити конфліктні ситуації, отримати психологічну допомогу, щодо необхідності дотримуватися принципів академічної доброчесності тощо).

– Активізувати й урізноманітнити діяльність студентського самоврядування. Практикувати проведення заходів з метою організації змістовного та цікавого студентського дозвілля. Практикувати наставництво як форму комунікації старшокурсників зі студентами першого курсу з метою допомоги в адаптації до навчання в університеті. Активізувати роботу тьюторів на усіх факультетах, в інститутах.

– З метою формування у здобувачів освіти чіткого уявлення про майбутню професійну діяльність при виборі методів, форм та засобів навчання акцентувати увагу на практичному їх спрямуванні. Активізувати використання інтерактивних методів навчання, надавати перевагу дослідницьким завданням; мінімізувати в освітньому процесі репродуктивно-відтворювальні методи навчання.

– Пропагувати на факультетах, в інститутах зустрічі студентів-першокурсників із практичним психологом, уповноваженим із антикорупційної діяльності. Рекомендувати першокурсникам пройти тренінг з тайм-менеджменту, звернутися до практичного психолога у разі тривожного стану, втоми, депресії.

– Провести на факультетах, в інститутах опитування ЗО щодо роботи кураторів академічних груп (Можливі питання: Чи знаєте Ви свого куратора? Як часто Ви зустрічаєтесь з куратором академічної групи? З якими питаннями Ви звертаєтесь до куратора? Назвіть тематику заходів, які ініціював / допоміг організувати / провів куратор. Оцініть роботу Вашого куратора за п'ятибальною шкалою.)